

У Ср. Карловцима, 1. фебруара године 1909.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Издази месечно једанпут.

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 2.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
XIII.

Пчеларски календар.

Фебруар.

Све што је казано за јануар вриједи и за фебруар. Особито у првој половини фебруара зна бити љута зима као и у јануару. Главно је дакле да су пчеле мирне, да их ништа не узнемирује. Ако зима и попусти, треба гледати да се пчеле не узнемирују, макар термометар показивао и $+ 6^{\circ}$ у хладовини. Ако је пчелар узимио своје пчеле добрим медом липовцем или багеновцем и бијелим босиљковцем не треба да се брине што нијесу пчеле одавно излијетале напоље. Не треба да их силом гони на излет. Кад су мирне пчеле боље је да не излијећу напоље у ово доба, јер обично при оваким излетима многе пчеле страдају и друштва ослабе. Мада је $+ 8^{\circ}$ у хладовини, ја волим да ми пчеле не излијећу напоље, јер намах се наоблачи, захлади и силна пчела остане напољу и пропадне не могавши долетјети у своју кошницу. Најбоља су друштва, која у ово доба још мирују, не излијећу напоље, само ако су на добром меду. Та друштва буду последије нај јача, а она, која су у ово доба излијетала, поставу слаба, јер изгубе многе пчеле на зими

напољу, и после је доста времена прође, док се ослаже и окријене, да могу што користити донијети.

Ако је ударило лијепо и топло вријеме у другој половини овога мјесеца, извући ћемо круте хартије испод оквира напоље. Те смо хартије јесенас испод оквира свакој кошници подметнули. Сад ћемо их лагано извући испод оквира напоље. Те ће нам хартије казати какво је стање у којој кошници. Ако нађемо много отпадака од ушећеренога меда на хартији, знак је да се мед здраво кристализовао и пчеле су у опасности, да не поумиру на меду. Оваком друштву треба одмах додати оквир с поклопљеним медом. Течан мед разблажен водом није добро додавати, јер он дражи друштво да матицу боље хране и да излијећу напоље по воду, те тако многе пропадну на излету, јер још у ово доба није угодно вријеме за пчеле.

На гдјекојој хартији може ичелар наћи и јаја, што је знак, да та кошница има матицу.

На гдјекојој хартији може наћи међу умрлим пчелама и матицу мртву, што је знак, да је то друштво постало безматак. Тај безматак треба одмах спојити с другим друштвом, које има своју матицу. Не треба чекати лепше и топлије вријеме, јер кад удари топлије вријеме, опасност пријети од туђица, које највише ударају на безматке будући се ови не знају бринути од њих.

Те хартије подметнуте под оквире, чине нам услуге као што се види из овога, што смо сад споменули. Али ми можемо познати и по гласу, има ли кошница матицу или је безматак. ако увече ударимо руком по кошници. Ако пчеле из кошнице на ударац одговоре кратким и јаким гласом, онда имају матицу, а ако одговоре тужним гласом као јајукање, онда су безматак.

Која су друштва најбоље презимила, која дакле ни мало или врло мало имају мртвих пчела, та треба ичелар да приближи и од тих друштава да запаћа матице, које ће додавати као благородне матице другим друштвима. Избором матица подижу се племенита друштва, која ће моћи и на мршавој пашу што сабрати меда. Осим тога се подижу друштва и облагорађавају пренашањем на бујну пашу.

Из подметнутих хартија види се, кад их извучемо напоље из кошнице, између којих су оквира зимовале пчеле, гдје је центар гнијезда и је ли друштво здраво или болесно. Све се то види по отпацама, које ћемо наћи на хартијама.

Дакле безматке спајај, а које немају меда, додај им у оквирима с медом с поклопљеним ћелицама.

Чешљеве с лета не смијеш још скидати и не ћеш их скидати, докле год не удари паша. А не смијеш их скидати због туђица. Кад удари паша, онда је опасност прешла од туђица.

Сад ичелар има још времена, ако није то већ свршио у јануару да прави вјештачко саће, ако има воштине. Доцније

ће ударити други послови, па се не ће моћи тај посао обавити. Разумије се, да сваки прави рацијонални пчелар мора имати Ричијеву пресу.

Три су најглавније справе у рацијоналном пчеларењу: Берзонка, истресаљка и Ричејева преса. А све те три главне справе могу се добити код Јосима Живановића, трговца у Карловцима.

Јован Живановић.

Еуген Каменар.

Доносимо слику Еугена Каменара управитеља реалке у Вуковару, који је познат добро српским пчеларима.

рима са своје благе и веселе нарави и са своје љубави према неуморној пчелици, коју је наслиједио од својега оца. Отац му је био на гласу пчелар у околини Пазо-

вачкој. Имао је лијеп пчелињак, гдје се многи научио пчеларству и гдје је многи посматрајући диван пчелињак и неуморни рад пчелињи заволио пчелу и постао пчелар. На том је пчелињаку код својега оца заволио неуморну пчелицу и наш Еуген. Па куд ће ивер од кладе. Из велике љубави према пчели примио се он поред својих тешких послова, које обавља као управитељ реалке, и дужности благајничке у одбору конгреса хрватских и српских пчелара. Да није њега, одавна би угинула та лијена установа „Конгрес хрватских и српских пчелара“, који веже српске и хрватске пчеларе једно за друго и држи их у узајамној братској љубави. Еуген Каменар има времена поред силних послова, које обавља као управитељ реалке, да држи предавања из пчеларства на сваком конгресу хрватских и српских пчелара. Он уграби времена да држи предавања сваке године у одређено време у околини вуковарској. Он има времена, да походи сваке године скупштине „Српске пчеларске задруге“ на којима држи и предавања из пчеларства. Он има времена, да пише у „Хрватској Пчели“, у „Моравској Пчели“ у „Чешком Пчелару“ и „Српском Пчелару“. Из овога се јасно види, да је Еуген Каменар велики посленик на пољу пчеларства и неуморни радник на ширењу пчеларства. Али круна је његова рада, што је он посредник између чешких пчелара и српских и хрватских. Он нас је упознао са чешким пчеларима, који сваке године изашљу своје изасланике на конгресе хрватских и српских пчелара. Он је љубимац чешких пчелара. А да је заиста љубимац, навешћу њешто из писма, које ми писа брат Чех из Моравске Франтишек Адамец парох из Николчица у Моравској и почасни члан „Српске пчеларске задруге“. Адамец је велики зналац пчеле и ставио је себи за задатак, да упознаје Нијемце са чешким, руским, српским и хрватским пчеларењем, јер пише у разним њемачким пчеларским новинама о пчеларењу тијех словенских пчелара.

Господин Фр, Адамец пише ми о Еугену Каменару ово:

„Еуген Каменар је љубимац чешкога народа а осо-

бито чешких пчелара у Чешкој, Мвравској и Шлезији. Обје земаљске централне пчеларске задруге у Прагу и Брну и многе окружне задруге изабрале су га за својег почаснога члана. При конгресима пчеларским чешки су га пчелари поздрављали с највећим ентузијазмом. Зашто? Зато, што је он чешким пчеларима посредник између сјеверних и јужних Словена и што влада чешким језиком као рођени Чех. Он је информисао чешке пчеларе потпуно о напретку пчеларства у Срба и Хрвата“.

Тако пише брат Чех, а ми желимо Еугену Каменару здравља и чврсте воље за рад и даље посредовање између чешких и српских и хрватских пчелара, а тврдо смо увјерени, да га љубав према конгресу хрв. и срп. пчелара не ће оставити. Живио!

Јов. Живановић.

Како да нам кошнице добро презиме?

Најславнији пчелари једногласно тврде, да је највећи непријатељ пчеле сам човек, који пчелари а пчеларити не зна, и који не ће да се труди, да позна живот пчелињи, те држи, да се може пчеларити па ма ни појма о пчели да нема. По нашем мишљењу ту баш и лежи све зло, што пчеларство не може код нас да добије национални економски значај. Та многи се одао на пчеларење, али кад је са своје глупости затро своје кошнице, он не ће да увиди и да призна, да је томе баш он сам кривац, него баца кривицу на све друго само не на себе.

Пчеларство је једна корисна грана економије нарочито за сиромаша човека. Оно је вештина, па се мора да изучи. Као што се мора учити како се оре, како се сеје, како се земља поправља и друго, тако исто мора бити и са пчеларством. Сваки посао мора да се ваљано изучи, па ће се од тога имати и користи, иначе ко посао свој којекако изучи, он га после којекако и ради. Заиста онај славни немачки пчелар Берлепш има право

кад вели: „учите пре свега теорију. Јер иначе остаћете целог свог века надричелари“. Заиста човек је највећи непријатељ пчеле кад пчелари а пчеларити не зна.

Један мој пријатељ купио је једне јесени пет плетара од једнога пчелара старога кова, који истина беше врло прост човек, али је имао дугогодишњу праксу, јер је пчеларио 60 година, па можда и више, а имађаше 82 године кад је умро. Мој пријатељ при избору кошница ослонио се на онога простог човека а тиме је већ на почетку почетка погрешно, јер и ако је имао вере у ономе човеку, ипак је при избору кошница за пресад требао да има каквог искусног пчелара.

Кошнице су добро презимиле и мој пријатељ био је сав сретан и блажен, кад је у пролеће видео, како му весело пчеле излећу и долећу носећи воду и цветни прах, да сиреме млеча за своје легло. Мој пријатељ рече: „то пчеле носе себи хлеба“.

А имао је мој пријатељ врло лепу башту, у којој је било разнога воћа, па је милина било гледати оно дивно цветно шаренило и слушати умилну звуку вредних и неуморних пчелица. Било је право рајско уживање, те је мој пријатељ само о томе снивао, да подигне пчелињак коме надалеко равна бити не ће.

Добра воља може много да учини и од човека се ништа отело неје, а и наш пок. чика Јова Змај вели у песми једној: „треба хтети, треба смети, па да видиш куд' се лети“. Али мени се чини да оно „хтети“ значи управо знати, јер незналица ни поред највеће смелости не може ништа учинити. Ако ја смем нешто да предузнем, а не знам, како ћу то да изведем, остајем тамо где сам и био баш као и онај што се хвалио, да би смео препливати Дунав само кад би знао пливати. Па тако и мој пријатељ! Он је смео да створи пчелињак каквог надалеко не би било, али неје знао то да изведе,

Кошнице се изројиле и мој пријатељ сместио је ројеве у „сандуке“. Само замислите његову радост кад је видео у својој башти 14 кошница. Но овде је мој пријатељ учинио другу погрешку, јер неје хтео да ме послуша, кад му саветовах, да не хита са умножавањем

броја кошница, јер ако пусти да му се кошнице сувише роје, то може лако да упропасти свој пчелињак. Када се кошнице сувише роје, то не ваљају ни ројеви ни маторке. Боље је имати мање кошница а јаких, него много па слабих. Јаке кошнице доносе користи а слабице су готова пропаст.

У овоме радо греше сви почетници, јер они су нестрпљиви, па у тежњи за што већим бројем кошница, остану једног пролећа без кошница.

Нарочито мора се пазити на прилике у којима пчеларимо. Сасвим друкчије се пчелари тамо, где има јесење паше, а друкчије се мора да пчелари у оном крају, где је паша у пролеће. Овде не помаже кошница, него помаже знање како у коме случају треба пчеларити. А мој пријатељ изроји своје кошнице до миле воље те у прво пролеће од 14 комада остане му само 3 и те су три сироте од метиља још тог лета страдале, јер ушле су у зиму као слабе, а из зиме су још слабије изишле и још тога лета су постале пленом метиља.

И тако је мој пријатељ свршио своју пчеларску каријеру ни за цуне две године и то једино за то, што пчеларити неје знао, те је он једини био непријатељ својих пчела.

Да не бисмо прошли као овај мој пријатељ, то треба да се његовом невољом поучимо. Из свега његова рада видимо, да неје знао спремити своје кошнице за зимовање, а баш тај посао јесте један од најглавнијих, и ко тај добро обави, тај је показао велику вештину. Пре је био врло тежак посао спремити кошнице да добро презиме, али данас то већ неје тако тешко извести, али ипак зато остаје један од најглавнијих послова у пчеларењу.

Да нам кошнице добро презиме најважнији и главни увети јесу:

1. добра млада матица. — Млада добра матица расплођава друштво до у позну јесен и тиме створи друштву младе пчеле, које ће зиму издржати. Матора матица пак раније престане лећи јаја, те друштво уђе у зиму са мало младих пчела, а већина их буде маторих

израђених, које преко зиме помру. Будући је матица душа у кошници то морамо особиту бригу посветити матици и пазити, да нам у кошницама буду увек добре младе матице. Старију матицу од три године, па ма како добра била изменити треба. Најбоље је сваке друге године матице изменити, — и то у време ројидбе од прилике до конца јунија месеца.

2. јако друштво, јаки народи. — То већ изилази из оног, да у кошницама треба да су младе матице. Слабо друштво не може држати тако топлоту у кошници као јако друштво. Слабо друштво преко зиме троши више меда, да би одржало топлоту, а то неје добро ни за џеп пчеларев, јер губи у меду, а неје добро ни за пчеле, јер пчеле више једу да одрже топлоту, па ако не буде лепих дана да се ишчисте, то пчеле добију срдобољу. Слабо друштво јако и издржи зиму још слабије изиђе из зиме те пролетњу пашу не може да употреби на корист пчелару, него се на тој паши тек опорави. У слабом друштву матица слабо и леже, јер и она леже тек толико колико пчеле могу покрити. А шта може слабо друштво покрити? Од слабог друштва уопће нема користи, оно задаје посла пчелару и најпосле постане уточиште метиљу. Слаба друштва треба у јесен спојити, па и у само пролеће боље је то чинити него их оставити да пропадну. Будући је спекулативно прихрањивање темељ рационалног пчеларства, то пчелар не би смео ни да има слабих кошница, али кака се спекулативно прихрањивање неје одомаћило код нас, то је лек за слабице, да их спојимо и начинимо јакима, јер само јака друштва добро презиме.

3. добар мед и довољно меда. — Пчеле најбоље презиме на меду, који се не кристалише брзо (ушећери), а такви су медови: багреновац, липовац и босилковац. Пчелар мора знати какви су медови у његову крају па за зиму оставити пчелама таковог меда, који се не ушећери, јер на таквом меду пчеле добро презиме. Ако се пчеле оставе на меду, који се брзо ушећери, као н. пр. рани пролетњи мед, то га пчеле не могу зими да употребе, јер им треба воде да такви мед

растопе. Будући пчеле у зиму до воде не могу доћи или тешком муком тек помоћу пчеларевом добију воде, то обично на ушећереном меду помру. Зато се и вели: умрле пчеле на меду. Мед мора бити зрео т. ј. поклопљен, јер на непоклопљеном меду пчеле добију срдобољу, јер се такви мед уквари. Неје добро пчеле ни на меду од медљике оставити, јер и од тога добију срдобољу. Али неје главно само да пчеле имају добра меда него треба да имају и довољно меда. У сваку кошницу американку оставити треба 8—10 оквира и то *потпуно израђених*, да пчеле не би морале из једног сокака у други прелазити. Зато не буди лаком на мед, него остави довољно меда, а сувишак и онако не пропада, јер га пчелар у пролеће истресе или га употреби за спекулативно прихрањивање.

4. Американка. — Пчеле најбоље презиме у американци конструкције Јована Живановића. Лето је на дугачкој страни и саће удара сечимице на лето баш исто онако као што бива, кад пчеле граде саће у природи. Будући да саће удара сечимице на лето, то ваздух струји по свима сокацима, а пчеле требају и зими довољно ваздуха. Врло јака друштва треба да имају веће лето, а слабија мање лето.

5. На пчелињаку треба да влада потпун мир. — Свако узнемиривање пчела преко зиме штетно је, јер тада пчеле више једу на ако не буде лепих дана да се ишчисте, добиће срдобољу. Зато у пчелињаку нека сваки рад престане. Наравно да треба пчелињак често обилазити и пазити да се неје лето загушило од мртвих пчела; да неје снег, који се почео топити, па се смрзнуо запушио лето. Снег из пчелињака треба чистити, ако то мора бити тихо и мирно и не лупати лопатом око постоља на којима стоје кошнице.

6. На лета треба приковати изрецкане дашчице или решетке од лима кроз које се пчеле могу провући да се ишчисте, али кроз које не може ући миш. Миш ако зими уђе у кошницу направиће покор, зато не заборави на чешљеве. Ове чешљеве треба скинути кад су врло лепа дани и кад опазимо, да пчеле из-

лећу ради чишћења, али пред вече опет треба чешљеве приковати.

7. Кошнице треба да су умерено утопљене. — Прекомерно утопљавање шкоди, јер ту матица равно почне посити јаја, а то је опасно по друштво, јер за легло требају пчеле воде, па излећући на воду у невреме многа остане ван кошнице и тиме кошница слаби. У пролеће пак свака је пчела скупа.

8. Кошнице треба да су читаве. — На кошници не треба да има отвора или руна, јер тада има промахе у кошници, а то опет изазива, да пчеле више једу од чега могу добити срдобољу.

9. Ако је снег на земљи а суваце сија то може да измами пчеле на излет и може кошница да пропадне. Добро је пред лето ставити дашчицу и тако заклонити лето, али само овда ако сунчани зраци ударају у лето. Иначе те дашчице треба скинути, да би ваздух боље струјао у кошницу. По пчелињаку треба снег почистити и посути плеве или сламе, да се не би пчеле посмрзавале на земљи хладној, ако би пале при излету ради чишћења.

10. Читај ичеларске књиге и лист „Српски Пчелар“ па добро пази, шта у њима пишу о зимовању пчела, те ћеш наћи још по нешто, што ће требати, да знаш како ваља спремити кошнице за зиму.

Ако будемо пазили да добро спремимо пчеле за зимовање, тада смо обавили један од најважнијих полова на пчелињаку до чега стоји, да нас пчеле у пролеће обрадују својом умилном песмицом. Не будемо ли пазили или не будемо ли знали своје кошнице за зиму спремити, онда се на нас мора применити оно, што су казали славни пчелари: да је човек највећи непријатељ пчеле, кад пчелари, а пчеларити не зна.

Сима Жигић

парох.

На шта мора пазити онај, који хоће да шири у народу рациј. пчеларство? Је ли истина, да је са малим кошницама „скопчано прихрањивање пчела“ ? и т. д.

(Одговор г. К. Мршуљи, уреднику „Српске Пчеле“ у Београду.)

Поштовани читаоци, којима долази до руку „Српска пчела“, зацело су прочитали у њој (год. III с. 92.) онај красни одговор г. Крсте Мршуље уредништву „Српског пчела“.

Да би пошт. читаоци разумели у чему је ствар, упозоружем их на оно мало моје критике („Српс. пчелар год. XII. с. 172.) на предавање г. К. Мршуље, које је држао на VII. конгресу хрват. и српс. пчелара, у Винковцима.

Г. Мршуља је у својем предавању говорио против спекулативнога прихрањивања и да је довољно пчеларити са великим кошницама, па се не ће морати нигда спек. прихрањивати. Будући ја нисам истога мишљења, јер је мишљење г. Мршуље кроз и кроз погрешно, написао сам у својој критичици ово: „Познато нам је свима. да има места где се нигда не мора спекулативно прихрањивати, али знамо и то, да има крајева, где пчеларство не би никакве користи доносило без спекул. прихрањивања. Зато се никако не смемо каменом бацити на спекул. прихрањивање“. То је језгра споменуте моје критичице. Али, то је г. Мршуљу тако расрдило, да је написао некакви одговор, у којем је говорио о свачем, само не о ономе што се тиче ствари, и желео је, да се тај његов одговор штампа у „Српс. пчелару“.

Када г. уредник „Српс. пчелара није могао тај одговор г. Мр. да пусти у лист, испао је г. Мр са својим одговором у „Српс. пчели“ против уредништва „Српс. пчелара.“

Тај одговор управљен је у првоме реду против г. проф. Ј. Живановића и моје маленкости. Оно место „извртати туђе речи“. тиче се мене, а све остало уперено је против г. Живановића, али се тиче и свију оних, који са г. Живановићем раде на ширењу рациј. пчеларства у нашем народу.

Да не би и г. Жив. и ја, сваки посебним одговором, за-премали овај лист ради г. Мршуље, дозволом г. Живановића одговорићу му сам. Одговорићу сам и зато, што све увреде нанесене г. Живановићу, тичу се и свију нас, који поред њега радимо, а и зато, што сам ја са оно мало своје критичице, дао повода испаду г. Мрш. противу уредништва овога листа.

Шта сам ја рекао за предавање г. Мр. навео сам мало пре. А да ја нисам, као што би г. Мр. хтео, „изврнуо“ његове речи, најбоље ће се пошт. читаоци уверити, ако про-

читају у „Српс. пчели“ (год. III. ст. 86.) што сам г. Мр. за своје предавање каже. Он сам каже да се „*изјаснио противу прихрањивања и малих кошница, са којима је спопчано прихрањивање пчела*“. Држим да нико, ко упореди моје и г. Мр. речи, не ће наћи никакво извртање у смислу, јер сам ја рекао оно исто што и г. Мр. само другим речима.

Тиме би са г. Мршуљом био готов. Али, ради пошт. читаоца и ради оних који су у Винковцима чули предавање г. Мршуље, морам се њим мало дуже забавити.

Сви који смо били на конгресима у Броду и Винковцима, видели смо да је г. Мршуља смртно заљубљен у велике кошнице. Он налази сву срећу пчеларску у великим кошницама.“ Нама то није било ни најмање противно, нити нам је пало на памет, да говоримо против великих кошница.

Сваки може пчеларити са кошницом, која му се допада. Ви г. Мршуља волите велике кошнице, а видите наша „српс. пчеларска задруга“ и сви ученици проф. Ј. Живановића, пчеларе са његовом кошницом, која није ни сувише велика ни мала, него као наручена за наше пчеларске прилике. Г. Мршуља требао је мало размислити, зашто је наша „српска пчеларска задруга“ изабрала баш американку проф. Ј. Живановића за своју кошницу? Да је г. Мрш. о томе мало размисљао, не би се за цело прославио својим одговором уредништву „Српс. пчелара“.

Наша „српска пчеларска задруга“ и сви ученици проф. Ј. Живановића, прихватили су Живановићеву кошницу са оних истих разлога, са којих је и г. Жив. ту кошницу усвојио и реконструјисао је, а то је, да се што лакше и што брже рашири рацијон. пчеларство у нашем народу, нарочито међу ратарима, које прво треба „материјално подићи“.

Проф. Ј. Жив. могао је конструјисати или реконструјисати да је хтео, кошницу велику као качару, а оквире као капија. Ко би му то могао забранити. Наша „српс. пчеларска задруга“ могла је, од толиких великих и највећих кошница, изабрати за своју друштвену кошницу, коју је хтела, као што је и г. Мр. изабрао кошницу по својем укусу. Исто тако и нас ученике Живановићеве, нико не тера, да пчеларимо баш са американком проф. Живановића. Сви смо ми могли пчеларити са кошницом, којом смо хтели, али питање је, би ли рацијонал. пчеларство било у нашем народу тако раширено, као што је данас.

„Српска пчеларска задруга“ и ми појединци, пригрлили смо Живановићеву кошницу зато, што смо познавали њене добре стране и што смо држали, да ће се са том кошницом најбрже и најлакше унети и раширити рациј. пчеларство у нашем народу. И нисмо се преварили. Американка. проф. Живановића осладила и омилила је нашем народу рациј.

пчеларство. Зашто? Зато, што је добра за пчеле, јер пчеле у њој добро напредују и добро презиме. Згодна је за пчеларе, јер се сви послови око ње брзо и лако дају свршити. Удешена је за пренашање, а то је за наше пчеларске прилике врло важна и добра страна њена, која је препоручује. Јер у нас су ретки крајеви, где се даје успешно пчеларити без пренашања. Јефтина је и лаке конструкције, па је може и сиромашан ратар лако купити и сам направити. То држим да је најважнији узрок, што је та кошница нашем ратару омилила. На то је требао помишљати г. Мр. пре него што се подигао, да шири рациј. пчеларство у народу.

Није без основа речено: „*пчела је стадо сиротињско.*“ Па кад то стоји, онда се мора за то стадо наћи згодна и јефтина, сиротињска кошница. Живановићева кошница удешена је за ратара, учитеља и свпштеника. На њих је проф. Живановић мислио, јер је знао да се никоме од њих не пресипа, и да радије не ће пчеларити, него што ће скупе кошнице куповати, особито ко хоће у велико да пчелари.

Ако је г. Мр. мислио, да шири пчеларство међу богатима, може пропагисати и са садашњом његовом кошницом, за коју већ три године пера кречи. Али ако је хтео, да рашири пчеларство међу сељацима, не ће погодити циља, јер сељаку мада је и имућан, не треба кошница за 30 динара. Да је тако, види ваљда и г. Мр. из дописа г. Љуб. Марковића („Српска пчела“ г. III. с. 91.) који од речи до речи овако пише: „Скупоћа кошница, највећи је узрок што се рационално пчеларство не шири у народу, наш сељак налази, да је кошница скупа и 10—12 дин. а кад кажемо 25—30 дин. они отресају рукама.“

Американка проф. Ј. Жив. продаје је за 7—8 круна или динара, дакле за једну ващу може се се купити и ове четири, за десет ваших ових четрдесет, а за стотину ваших, може се добити Живановићевих четири стотине!

Хиљадама Живановићевих кошница раширено је данас међу нашим ратарима, а ваша кошница г. Мршуља, тешко да ће икада бити народна кошница, баш зато што је прескупа, не разбирајући да ли та кошница одговара пчеларским приликама у Србији. Јер, и то је велико питање, са којим мора рачунати онај, који хоће неку кошницу да унесе у народ. Није ми ни накрај памети да говорим против великих кошница или да доказујем да оне не ваљају. Али толико морам рећи, као што није свака капа за сваку главу, тако није ни свака кошница за сваки крај и сваку земљу. Кошница не ствара ни пчелу ни мед, па ма она колика била, него и једно и друго даје паша. Великој кошници треба и јака паша. Без тога су велике кошнице пропаст за пчелу и пчелара. Ако нема паше, тешко пчеле изграде и напуне

медом саће и у малим и средњим кошницама, а шта мора бити тек у великим кошницама где је саће као капија! Па још г. Мрш. хоће да је „са малим кошницама скопчано прихрањивање пчела!“ Та у рђивим годинама, велике кошнице нужније је прихрањивати, него средње и мале.

Мишљење г. Мрш. вредило би још нешто, када би велике кошнице са јаким наредима и пуне меда, ницале из земље као печурке. Али када пођемо од почетка па запитамо г. Мрш. како ће сељак напунити ону грдосију од кошнице, својим рецимо нормалним појевима из плетара, и како ће друштва, ма била како му драго јака, изградити грдно саће у Мрш. кошници и напунити га медом, ако не буде паше? На то питање г. Мрш. није помишљао, па не верујем, ни да би знао одговорити. Лако је г. Мрш. рећи: ко има велике и јаке кошнице. пуне меда тај не ће морати своје своје кошнице прихрањивати. Али је питање, како ћемо у рђавој години доћи до јаких и пуних кошница, без прихрањивања? Осим тога, када се спек. прихвањује, не пита се имају ли кошнице меда или немају.

Свршиће се.

Ђ. Коларовић.

Из Крањске.

Нигдје у свијету није пчеларство достигло таку економску важност као код нас, и не само стога, што ми имамо највреднију, најплоднију и најмирнију расу пчелињу, него и стога што је наша пчела стекла због својих својстава светскога гласа, и што се већ више од педесет година разатише на све четири стране свијета. Нажалост код нас су биле такве прилике, да се трговина није могла подићи, јер су више штете доносиле гласу наше пчеле него користи.

Да би се трговина окранула у прави колосијек и да би се нашој пчели у иностранству глас подигао, који јој припада по извршним својствима њезиним, основало се потписано друштво утјецајем пчеларске централне задруге, које ће, осим што ће продавати пчеле, куповати и продавати пчелиње производе и за своје чланове израђивати пчеларске справе.

Потписано је друштво купило у пчеларском свијету познати угледни пчелињак и трговину пчеларску фирме Антон Жнидершић у Илирском Фајстрицу. Овај је пчелињак у сваком погледу угледан, а то нам свједочи, што је на њему споменута централна Задруга сваке године држала курсове. Потписано ће друштво раширити подужеће и корист дијелити међу својим члановима.

Потписаној Задрузи биће задаћа домаћим пчеларима да олакша продавање крањске пчеле, а иностраним пчеларима, који знају вриједност крањске пчеле или који хоће с њоме покушај да чине, да учине добру и солидну услугу.

Брошире, које говоре о својствима крањске пчеле и како се ради око ње у њеној отаџбини, даје цјеновнике за пчеле, вјештачко саће и мед шаљу се свакоме бадава и франко.

Ми се надамо, да ће домаћи и инострани пчелари наше младо подузеће, које смо основали на добро пчеларству, подупирати многобројним нарудбинама. Ако нам то за руком испадне, онда смо учинили велики корак напријед.

*Крањско пчеларско економско друштво
у Илирском Фајстрицу.*

КЊИЖЕВНОСТ.

Katechismus o včelách Na slavu 60 leteho panovníckého jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I. pro milou mladež i dospěle sepsal Fr. Zřidkavesely, kaplan a redaktor „Včele Morav.“ 1908.

Препоручујемо свакоме, који разумије чешки, ову корисну и лијепу у питањима и одговорима написану књигу о теорији и пракси из пчеларства.

Пабирци.*

— Улрих Крамер учитељ и президент задруге швајцарских пчелињих пријатеља добио је за велике, научне и практичне заслуге за пчеларство почасни докторат од универзитета у Берну.

× Пчеларски пододбор хрв. слав. господарског друштва као средишње задруге у Загребу држао је дне 4. просинца п. г. своју сједницу. О раду пододборову известио је извјеститељ г. Квирин Бооз ово: Течајем године приредно је пододбор практична предавања из пчеларства у 40 мјеста, у гдјекојим мјестима и по више пута. Предавања су била посејена врло добро. Да су предавања од користи доказом су не само многобројне нарудбене за кошнице и пчеларско оруђе из оних мјеста, гдје су прошлих година држана предавања, већ су из таквих мјеста стигле многе понуде, да им се нађе купац за мед. На тај је начин продао пчеларски пододбор домаћим трговцима преко 29 метарских центи меда. Свјетљивошћу трг.-обртничке коморе у Загребу сазнао је пододбор иноземне твртке

* Под знаком — сабира пабирке уредник „Српскога пчелара“.

које се баве куповањем меда, па се нада пододбор, да ће у будуће и више и уз повољније цијене моћи уновчити пчеларима мед.

Од потпоре, коју добива пододбор од хрв. слав. господарског друштва, као средишње задруге у Загребу, раздијељено је бесплатно господарским друштвима, школама и појединим пчеларима кошница, и разног пчеларског оруђа у вриједности од 679 круна и 50 филира.

Велика заслуга за успјешно дјеловање пододбора имаде предсједник велел. г. Људевит пл. Раивнер, кр. вијећник банског стола, који улаже све, да се пчеларство, та у нас јоште доста запуштена грана господарства, што виша подигне.

— **Највећа свијећа на свијету.** Један Талијанац у Њујорку буде због убијства осуђен на смрт. Он се завјетује Богу, ако се невиност његова докаже и буде ослобођен, да ће у својем мјесту рођења поклонити цркви највећу свијећу. И заиста буде ослобођен и поклони свијећу својој цркви као што се и завјетовао. Свијећа је велика десет стопа, осам цоли у пречнику, тешка је 318 фунти и коштала је 300 долара. Споља је та свијећа насликана сликама из библије Сlike су сликали чувени сликари. Свијећа ће горјети непрестано, а требаће двије године, док изгори.

О Г Л А С

Члановима „Српске Пчеларске Задруге“ може потписана управа продати мед по повољној цени, а има и вештачког саћа од чистог воска са пчелињака задругина.

У П Р А В А

Српске Пчеларске Задруге.

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Нарловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 72. — 1909.